

SLOVENSKI NAROD.

Plačila vsak dan s večer izmenično nedelje in praznika ter volja po pošti prejeman na avstro-ogrsko dežele na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 25 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko po leto 30 K. Na naročbe brez izločenih vpošiljavne zaračune se ne oira. — Za gumanila se plačuje od petdesetpetih petih vrate po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Kopiji naj se involo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništvo telefon št. 84.

Pecunarno številko po 10 h.

Upravitelstvo telefon št. 85.

Berolinska pogodba in konvencija Avstro-Ogrske s Turčijo.

Točka XXV. berolinske pogodbe, ki se nanaša na Bosno in Hercegovino, se glasi:

»Pokrajini Bosno in Hercegovino bo okupirala in upravljala Avstro-Ogrska. Ker vlada Avstro-Ogrske ne želi, da se je obremenjuje z upravo sandžaka Novi pazar, bo to okrožje tudi nadalje upravljala otomanska vlada. Da si zagotovi novo politično stanje, svobodo in varnost prebivalstva, si Avstro-Ogrska pridržuje pravico, da si drži posadke in da ima na vsem prostoru dotičnega dela starobosanskega vilajeta vojaške in trgovinske ceste. V to svrhu si vlada Avstro-Ogrske in Turčije pridržujeta pravico, da se o posamnostih med sabo sporazumeta.«

Z ozirom na to določbo berolinske pogodbe sta Avstro-Ogrska in Turčija sklenili 21. aprila 1879. glede Bosne in Hercegovine posebno konvencijo. Glavne točke te konvencije se glase:

Člen I. Upravo Bosne in Hercegovine vodi v smislu § 25. berolinske pogodbe Avstro-Ogrska. Avstro-Ogrska vlada se bo ozirala na dosedanje uradnike, v kolikor so sposobni za službo, v slučaju pa, da jih zamenja, bo po možnosti dajala prednost sinovom Bosne in Hercegovine.

Člen II. Popolna svoboda vseh v Bosni in Hercegovini se nahajajočih veroizpovedanj se jamči. Zlasti se obeta popolna svoboda mohamedancem v občejanju z njihovimi duhovnimi poglavarji. Poveljnik avstrijskih čet in predstojniki upravne oblasti bodo skrbeli za to, da mohamedanci ne bodo žaljeni na svoji časti in v svojih običajih ter da jim bo zagotovljena popolna svoboda veroizpovedanja, osebe in imetja. Vsak napad na posest ali na vero mohamedancev bo najstrožje kaznovan. Ime sultana se bo spominjalo v javnih molitvah mohamedancev kakor dosedaj. Mohamedanci smejo tudi nadalje razveščati na svojih molilnicah otomanske zastave.

Člen III. Dohodki Bosne in Hercegovine se bodo upotrebljevali izključno za njihove potrebe in za upravo.

Člen IV. Veljavni otomanski denar sme svobodno krožiti v Bosni in Hercegovini.

Člen V. Otomanska vlada sme

po svoji volji razpolagati z orožjem, z vojnim materialom in z drugimi stvarmi, ki pripadajo njej in se nahajajo po utrjenih krajih in v posadkah.

Člen VII. Glede sandžaka Novi pazar se zavezuje avstrijska vlada, da bo obvestila otomansko vlado, kdaj bodo avstrijske čete krenile v sandžak. Oblastim in poveljnikom čet se da pooblastilo, da neposredno med sabo urede vsa vprašanja, ki se tičejo vzdrževanja in nameščenja avstrijskih čet. Vse v tej stvari nastale stroške bo nosila avstro-ogrška vlada.

Člen VIII. Navzočnost avstrijskih čet v novopazarskem sandžaku ne sme zavirati poslovanja otomanskih upravnih, sodnih ali finančnih oblasti, ki bodo svoje posle opravljale tudi nadalje po odredbah otomanske vlade.

Člen IX. Avstro-Ogrska vlada ne bo delala nobenih zaprek, ako bi Turčija želela svoje regularne čete nastaniti v krajih, ki jih imajo zasedati avstro-ogrške čete. Avstro-Ogrska in otomanske čete imajo popolno svobodo v svojih kretnjah. Otomanska vlada se zavezuje, da v sandžaku ne bo nameščala iregularnih čet.

Člen X. Razume se, da te odredbe ne omejujejo pravic Avstro-Ogrske, da ima na določenih mestih posadke v tolikem broju, kakor to zahtevajo okolnosti.

V dodatku k tej konvenciji se določa, da sme Avstro-Ogrska imeti svoje posadke v Priboju, Prepolju in Belopolju, ki pa ne smejo prekoračiti števila 5000.

Finančni minister o položaju.

Dunaj, 7. oktobra. Kakor se je že poročalo, je finančni minister dr. Korytowski povabil k sebi zastopnike vseh dunajskih bančnih zavodov, da jih informira o položaju. Med drugim jim je rekel: Proglase turške ustave je vzbudilo bojazn, da bi mohamedanski prebivalci Bosne poslali poslanca v turški parlament. To domnevanje kakor tudi v zadnjem času močno narasla velikosrbska propaganda je vlado prisilila, da je Bosno in Hercegovino popolnoma podredila suvereniteti cesarjevi, zlasti ker je Bosna že v 15. stoletju tvorila del avstrijske monarhije. Avstro-Ogrska je z Nemčijo in Italijo stopila v dogovor glede aneksije in je od njih že vnaprej dobila zagotovilo, da bosta odobrili njen korak. Tudi od drugih velevalstev je pričakovali, da bodo to storile. Da se je aneksija izvršila istočasno s proglasitvijo Bolgarske za neodvisno, je samo na ključje, ker je avstrijska vlada aneksijo že zdavna nameravala, ne da

bi bila poučena o namelih Bolgarske. Vlada je prepričana, da bo Turčija uvaževala miroljubne namene Avstro-Ogrske, ki se dokumentujejo zlasti v umaknitvi avstrijskih čet iz Sandžaka Novipazarskega, in da bosta aneksijo odobrila oba parlamenta.

Za vznemirjenje ni nobene povoda. Vlada je uverjena, da izostanejo vsi resni konflikti in da se predvsem ni bati vojne.

Taj izjavi ministrom je sledila živahna razprava. Ravnatelj Blum je vprašal, če je resnična vest, da se sklicje kongres evropskih držav, da se definitivno reši bosansko vprašanje. Naglašal je, da bi takšen kongres ne bil brez nevarnosti. Ravnatelj Lohnstein je zahteval pojasnilo glede orientacije železnice. Minister je odgovoril, da bo bolgarska vlada brez dvoma odkupila to železnico, vsled česar se pač ni bati, da bi bili oškodovani avstrijski interesi. Sekcijski načelnik Gruber je izjavil, da bo Avstro-Ogrska banka v kratkem ustanovila v Sarajevu svojo podružnico.

Mnenje nemških delegatov o aneksiji.

Dunaj, 7. oktobra. Nemški delegati so mnenja, da je bila aneksija Bosne in Hercegovine brezpogojno potreben korak, ker bi bil sicer vsak političen razvoj v prilog Avstro-Ogrske na Balkanu nemogoč. Noben nemški politik ne misli danes nato, da bi zagrešil isto, kakor l. 1878. (Taktar so bili Nemci proti okupaciji Bosne.) Nemci pozdravljajo aneksijo okupiranih pokrajin z odkritosrčnimi simpatijami.

Proti škodljivim posledicam okrepljenja slovanskega vpliva v državi z ustanovitvijo bosanskega deželnege zbora, bodo nemški politiki pravočasno ukrenili vse potrebno, zakaj v nevarnosti so veliki, politični in gospodarski interesi avstrijskega nemštva.

Povod aneksiji.

Dunaj, 7. oktobra. Prvi povod za aneksijo je baje izšel z vojaške strani. Člani visoke generalitete, ki so natanko preiskali vojaške razmere v Sandžaku, so prišli do prepričanja, da je brez potrebe, držati še nadalje vojaške posadke v Novem pazaru. O tem se je potem razpravljalo v kronskem svetu. Že v drugi polovici meseca avgusta so se začele konference barona Aehrenthala z obema ministrskima predsednikoma, a končna nesoglasja so se potem iz-

ravnala v skupnem ministrskem svetu meseca septembra v Budimpešti. — V ministrstvu zunanjih del temeljujejo aneksijo s tem, da je vsled mladoturškega gibanja postala neobhodna potreba, da se uvede tudi v Bosni in Hercegovini ustava. Ustavo pa je mogoče uvesti le tedaj, ako se uredi poprej suvereniteta na vse strani. Drugi vzrok je bil ta, ker se je morala vlada odločiti k energičnemu koraku proti Srbiji, da zatre velikosrbsko propagando v Bosni in Hercegovini.

Avstrijska nota turški vladi.

Carigrad, 7. oktobra. Nota, ki jo je včeraj izročil avstro-ogrski poslanik v Carigradu, grof Pallavicini, turški vladi, pravi, da se je Avstro-Ogrski posrečilo napraviti v sandžaku Novi pazar red ter zagotoviti mir. Sedanje politično gibanje na Turškem priča o ojačenju turške države. Zato upa Avstro-Ogrska, da bo turški vladi sami mogoče, ohraniti red v Sandžaku. Zato se Avstrija odpoveduje svojim pravicam, ki jih je dobila v berolinski konvenciji glede Sandžaka. Avstro-ogrške vojaške posadke so dobile ukaz, da zapuste Sandžak. S tem upa Avstro-Ogrska dati Turčiji dokaz o zaupanju in odkritem prijateljstvu, zavrne pa tudi s tem vesti o egoistični pohlepnosti po pridobivanju tujege ozemlja. — Avstro-Ogrska pa je tudi svojo misijo, katero je dobila v berolinski pogodbi glede Bosne in Hercegovine, izpolnila v blagor ondnotnemu prebivalstvu in tudi v interesu Turčije, ker je mogla svoje moči koncentrirati v obrambo nedotakljivosti svoje države. Vsled neumornega dela avstro-ogrške uprave sta se Bosna in Hercegovina povzdignili na visoko stopnjo (?) materialne in duševne kulture. Zaradi tega je čas, da se delo krona ter se da tema deželama od naroda zaželeni blagodat avtonomne in ustavne vlade. Da pa izvrši svoje plemenite (?) namene, mora Avstro-Ogrska položaj v obeh provincijah natanko urediti. Zaradi tega vidi Avstro-Ogrska nujno potrebo, da se otrese v carigradski konvenciji označenih pridržkov ter dobi glede Bosne in Hercegovine zopet svobodne roke.

Protest Turčije.

Carigrad, 7. oktobra. Veliki vezir Kiamil paša je odgovoril avstro-ogrskemu poslaniku, ki mu je izročil noto o aneksiji Bosne in Hercegovine, da bo turška vlada pri vseh velesilah odločno protestirala proti taki kršitvi berolinske pogodbe.

V vojnem ministrstvu je bilo včeraj posvetovanje vodilnih generalov. Vsi politični krogi so prepričani, da sta Avstro-Ogrska in Bolgarija izvedli dvojni udarec dogovorno, vsled česar je ogorčenje enako splošno proti Bolgariji kakor proti Avstro-Ogrski. Za sedaj vodilni krogi še ne mislijo na vojno, temu se zanašajo na posredovanje velesil, ki bodo branile pravice Turčije.

Turško navdušenje za Angleže.

Carigrad, 7. oktobra. Ko se je izvedelo, da Anglija ne pusti kršiti berolinske pogodbe po Avstro-Ogrski, je zavladalo po celem mestu velikansko navdušenje za Angleže. Množice so priredile pred angleškim poslanilstvom hrupne ovacije ter prosile poslanika po posebni deputaciji, naj sporoči kralju Edvardu zahvalo carigradskega prebivalstva. Poslanik je to obljubil. Potem so se prirejale še slične ovacije pred francoskim in grškim poslanilstvom.

Kako stališče zavzame velesile.

Pariz, 7. oktobra. Minister zunanjih del Pichon je konferiral danes s poslaniki Anglije, Italije, Rusije in Srbije o najnovejšem položaju na Balkanu. Ministrski predsednik Clemenceau pa je konferiral z angleškim in grškim poslanikom. Glede programa za mednarodno konferenco se bodo še vršile par dni obravnave med Anglijo, Francijo in Rusijo. Rusija bo zahtevala ne le kompozicije na Balkanu, temuč bo varovala tudi Turčijo.

Dunaj, 7. oktobra. Italijanska vlada je bila o vseh namerah Avstro-Ogrske poučena ter se popolnoma strinja z njimi. Vsled najnovejših dogodkov se je trozveza še utrdila (?).

Položaj v Bosni.

Sarajevo, 7. oktobra. Javna poslopja so razobesila zastave, izmed domačinov je pokazal zastavo le kak katoličan. Mohamedani in Srbi kričijo pesti pred nabitiimi proklamacijami. Resnih demonstracij vendar še nikjer ni bilo. Izredna seja občinskega sveta je odpisala cesarju zahvalo in čestitko. Hrvaški in vladni časopisi pozdravljajo aneksijo v slavnostnih izdajah, dočim piše glasilo srbske stranke »Srpska Riječ«, da te vesti ne smatra za resne. — V vladnih krogih govore, da si hoče pridobiti Avstrija naklonjenost vplivnih oseb v Bosni in Hercegovini s tem, da jim podeli plemstvo ali pa jim da rede in naslove. Predvsem dobe plemstvo razni begi (ki pa bodo najbrž preponosni, da bi dosedanje na-

LISTEK.

„Madama Butterfly“.

Na tisoče in tisoče ženskih je že prelivalo grenke solze nad tragično usodo japonskega dekleta, ki jo je tako nežno in ganljivo popisal Piér Loti v svojem mnogoznanem romanu »Madame Chrysanthème«. Iz tega romana sta italijanska pisateljca Giacosa in Illica ekscepirala svojo tragedijo, ki jo je uglasbil Giacomo Puccini in ki zdaj slavi včasih uprav neverjetne triume na najrazličnejših odrih.

Kako priprosta in vendar kako pretresljiva je ta muzikalična tragedija. Ameriški pomorski častnik Pinkerton je pridelen ladji, ki se mu di na Japonskem. Ugaja mu 16letno dekle in ker so japonske postave o zakonskem pravu jako elastične, se poroči s svojo izvoljenko. Saj mu te postave omogočajo, da se svoje japonske žene iznebi kadar hoče. Mala Gejša pa ljubi Pinkertona resnično, in ko njen mož s svojo ladjo odpotuje, mu ostane verna in čaka, četudi težko, vendar potrpežljivo, da se Pinkerton vrne. Pinkerton pride res, pa ne sam; s seboj pripelje svojo ženo in hoče odpeljati seboj otroka, ki mu ga je povila madama Butterfly. Zapuščeni Gejši res ne preostane nič

drugega, kakor da se usmrti.

Pri vsi nežni poeziji, ki preveča to tragedijo in označuje »Madama Butterfly«, je ta tragedija vendar kruto realistična. Razen uboge Gejše in njene zveste služkinje, nastopajo sami trdi, nemilosrdni značaji, vsakdanji ljudje, brezobzirni in tako strašno praktični, da človeka včasih zana spreleti. Vtisk brutalnosti teh značajev je toliko večji, ker je mehkočutna in ljubezniva Butterfly ginljivo izvedena.

Kdor bi hotel iz Puccinijeve skladbe izbrati kak venec melodij, napraviti kak potpourri ali sploh izločiti speve, ki se dajo samostojno peti, bi prišel v veliko zadrego. Našel bi kvečjemu tri ali štiri takih stvari. V tem oziru je Puccini popolnoma opustil stare tradicije italijanske glasbene umetnosti. Zapaziti je to bilo že v »Bohème«, v še večji meri pa se to vidi v »Madami Butterfly«.

To pa ni kaka posebnost Puccinijeva, nego temeljni nauk veristiške ali realistiške glasbene šole novejših Italijanov, a oče te misli je Wagner.

Muzikalična deklamacija daje Puccinijevi glasbi značaj, ali v ozkih mejah, ki si jih je skladatelj sam določil, je nanizal prave bisere muzikalne invencije in razodel vso čudovitost in vso izredno bogastvo svoje- ga talenta. Med novejšimi glasbeniki jih je malo, ki bi znali dajati mi-

slim in čuvstvom tako lepega in predstavljanemu značaju tako primerne in originalne izraza kakor Puccini.

Prvo dejanje se nekam dolgo vleče. Sploh je hiba opere, da je premalo teatralična v tem smislu namreč, da se na odru premalo zgodi. Ljudje hodijo semintja, se priklanjajo in pojo, a zgodi se malo do zadnjega dejanja. Zlasti se to občuti v prvem dejanju. Poslušalec se dolgo ne more orijentirati in pravzaprav ne ve pri čem da je. Glasba je vledarjena, a poslušalec v prvem dejanju ne ve čemu in zakaj. Le enkrat zadoni nekaj, iz česar bi se lahko razvila melodija, pa še to se hitro izgubi.

Vrhunec operi je konec drugega dejanja, ki se nadaljuje v začetku tretjega dejanja.

Že v začetku drugega dejanja je prizor, čigar melanholični čar je moral vsakega prevzeti. Madama Butterfly obišče konzul Združenih ameriških držav in ji naznani, da je prejel pismo, naznanjujoče, da se je Pinkerton vkrcal in da je na potu na Japonsko. Več se celo ta trdi mož ne upa povedati, tako mu pade na srce neizmerna radost, ki prevzame Butterfly pri tem naznanilu. Konzul odide in kmalu na to se prikaže v pristanu ameriška ladja, ona ladja, na kateri je Pinkerton. Butterfly jo spozna. Torej ga bo zopet videla po

treh letih! Uboga Gejša joka in se smeje, in pripravi vso hišo, sebe in otroka za sprejem. Potem pa se utabore Butterfly, služkinja in otrok pri vratih in zro molče v noč, iz katere done tihe pesmi pomorščakov in čakajo, da pride Pinkerton. Počasi pade zavesa. Po nekakem intermezju, ki lepo slika štimungo tega trenutka, se dvigne zopet zavesa. Butterfly sloni še vedno ob vratih svoje hišice, njen otrok je bil zaspal v naročju služkinje. Zunaj se je začelo svitati. Butterfly je prečkala vso noč pri vratih — a Pinkerton ni prišel.

Vtisk tega prizora s svojo glasbo je velikanski. To je višek te opere in vtisk ostane do konca predstave.

Tudi konec prvega dejanja je izredno lep, zlasti sanjavi ljubavni dvospev med Pinkertonom in madamo Butterfly, toda se daleč ne da primerjati drugemu delu drugega dejanja in začetku tretjega dejanja.

Puccini je muzikaličen ilustrator. Semintja se pa zdi poslušalcu, da je napravil sliko, ki se ne ujema s tem, kar se godi na odru. Ko napravi konzul nekaj šaljevih opazk napram svojemu prijatelju Pinkertonu, zazveni iz orkestra bolestna, skoro divja tožba, ki koj nato preide v vesele, nekako pastoralno ubrane akorde. Take nemotiviranosti je večkrat zaslediti. Ko pridejo bonci, ki nastopijo kakor operetni bogovi v

»Lepi Heleni«, jim prirede pavke in trobente izredno hrupen sprejem, kar se pač nikakor ne ujema.

Poseben čar dajejo operi japonski motivi, ki jih je Puccini vpletel v svojo glasbo. Nekam ekscitični so za naša ušesa, nekaj popolnoma novega, a vendar jako poetičnega. Nič se ni čuditi, da je Puccini s to opero sijajno zmagal celo v tako muzikalnem mestu, kakor je Dunaj.

Človeka pri ti operi nič ne moti, da ima od rusko-japonske vojne o Japoncih nazore, ki se nikakor ne ujemajo z značajem Madama Butterfly. Včasih smo verjeli romantiki Piéra Lotija in Lafkadija Hearnja — danes vemo, da so Japonci drugačni. Romantična ljubezen je japonski ženski popolnoma tuja; njej sta seksualnost in ljubezen identična pojma. To je lastnost rase in le ker je to, moremo umeti, kar vemo o življenju japonskega ženstva in o Gejšah. Iz ljubezni se Japonka ne usmrti, sicer pa cenijo Japonci življenje tako malo in nimajo prav nič strahu pred smrtjo. Kar vemo danes o Japoncih in Japonkah, opravičuje naše mnenje, da je Madama Butterfly samo kostimirana kot Japonka, da je japonska samo zunanost opere, da je v operi samo dekorativna stran japonska, zaradi vidnejšega kontrasta, misli in čuvstva Madama Butterfly pa so last bele rase.

rodno plemstvo zamenjali za »švabsko«).

Kontrola na mejah se je znatno poostрила, da se zabrani radikalnim agitatorjem prehod čez mejo.

Bojevitost v Srbiji.

Belgrad, 7. oktobra. Po celi državi se zavladalo nepopisno razburjenje proti Avstriji. Povsod se prirejuje hrupne demonstracije proti Avstriji. Množice pojejo boje in Avstrijo sramotilne pesmi. Politična društva in stranke pozivajo, naj se vzdigne ves srbski narod ter udere v Bosno. V vojnem ministristvu so skrajno zbegani. V sled zaničenosti zadnjih vlad ni ničesar pripravljenega za mobilizacijo. Narod pa zahteva čimdalje viharnejše, naj se Avstriji napove vojna. Pred spomenikom kneza Mihajla se nabirajo prostovoljci, ki se takoj zaprisežejo. Takoj prvi dan se je prijavilo več tisoč prostovoljcev. Prihodnje dni se preseljuje Milovanovićev ministristvo. Novo ministristvo se sedaj imenuje vojno ministristvo. Kralj Peter se je neopričakovano vrnil iz manevrov. Danes zvečer se vrši v konaku veliko posvetovanje, ki bo odločilo med mirom in vojno. Razen vodilnih generalov in ministrov so povabljeni k posvetovanju tudi voditelji vseh strank. Vojništvo je že deloma mobilizirano in ob Drini čaka več tisoč vojakov. Vojna je neizogibna, ako Avstrija odkloni udeležbo na evropskem kongresu.

Srbija in Črna gora za vojno.

Belgrad, 7. oktobra. Ministri svet je sklenil, izplačati 5 milijonov frankov iz državne blagajne za prve vojne potrebe. Manevri so se prekinili. V Nišu, Kragujevcu in drugih mestih so velikanske demonstracije proti aneksiji Bosne. Belgrajski veletržci so izjavili, da so pripravljeno dati vladi denar za vojno. Črnogorski knez Nikolaj je baje brzojavil v Belgrad: »Ako odkoraka srbska armada proti Drini, odrinem s svojo armado proti Hercegovini. Proglasim se solidarnega s Srbijo.«

Deželni zbori.

Gradec, 7. oktobra. Poslanec dr. Hrašovec je poročal v imenu finančnega odseka, naj se štejejo sekundarnim zdravnikom v službeno dobo tudi tista leta, ki jih prebijejo na javnih bolnišnicah izven Gradca. Predlog je bil sprejet.

Proti volilni reformi na Ogrskem.

Budimpešta, 7. oktobra. Socialno - demokratska stranka proglasi je prihodnje dni generalni štrajk, da se demonstrira proti pluralni volilni pravici in da se kralja prisili, da odredi načrtno predsankcijo. Štrajk se proglasi najbrže že jutri zvečer ter je v ta namen sklicanih 22 delavskih shodov.

Bolgarija — neodvisna kraljevina.

Protest Turčije.

Carigrad, 7. oktobra. Protest proti Bolgariji je izšel v tisk v obliki okrožnice na turške diplomatske zastopnike. V noti se velesile pozivajo, naj v posebni konferenci poiščejo sredstva za tako rešitev, ki je združljiva z dostojanstvom Turčije. Ako pa bi konferenca to odklonila, potem bi morala Evropa prevzeti odgovornost za resne korake, ki bi jih morala storiti Turčija.

Prva izjava zunanje države glede neodvisnosti.

Sofija, 7. oktobra. Danes je prišla na proklamacijo o neodvisnosti Bolgarije prva izjava iz inozemstva. Srbski minister zunanjih del je namreč izjavil bolgarskemu zastopniku, da proklamacija ni napravila neugodnega vtiska v Srbiji, vendar se bo glede priznanja neodvisnosti ravnala Srbija po odločitvi velesil, v prvi vrsti Rusije.

Kako stališče zavzemajo druge velesile.

Petrograd, 8. oktobra. Ruska vlada izjavlja, da je proklamacija Bolgarije za neodvisno kraljevino prenapet korak in da tako samovoljno postopanje Bolgarije ne izboljša njenega državnopravnega stališča. — »Novoje Vremja« odločno obsoja proglasitev Bolgarije za neodvisno ter piše, da je knez Ferdinand postal izdajalec slovanske tradicije. Tudi drugi vplivni ruski časopisi grajajo ta korak kneza Ferdinanda.

Sofija, 7. oktobra. Angleški zastopnik v Sofiji je izročil bolgarski vladi noto, v kateri angleška vlada izjavlja, da ne more priznati Bolgarije za kneževino, dokler ne pokažejo svojega stališča v tej stvari ostale velesile, v prvi vrsti pa Turčija sama.

Carigrad, 7. oktobra. Vključno odločnemu znanikanju se zdržuje vest, da je grški poslanik izjavil velikemu vezirju v imenu grške vlade: V slučaju vojne je Grška pripravljena

podpirati Turčijo, ne da bi za to zahtevala kaj sveta v odškodnino.

Veliko sobranje.

Sofija, 7. oktobra. Da se sankcionira novi položaj, mora se sklicati po ustavi takozvano veliko sobranje, za kar je treba voliti dvojno število poslancev, namreč 406.

Mirno razpoloženje.

Sofija, 7. oktobra. Po celi državi vlada vzoren red in mir. Car in ministri potujejo po državi. Iz tega mirnega razpoloženja je razvidno, da se ni bati nevarnega prevrata.

Turčija mobilizira.

Carigrad, 7. oktobra. Potrjuje se vest, da je ministrski svet sklenil delno mobilizacijo. — Armenski časopisi poročajo, da je armenski odbor ponudil turški vladi za slučaj vojne 40.000 prostovoljcev in velike vsote denarja.

Mladoturki groze.

Carigrad, 7. oktobra. Mladoturški odbor je sklenil: Turki bodo branili svojo državo do zadnje kaplje krvi. Sedaj se gre za bolgarski naskok na berlinsko pogodbo. Turki protestirajo proti Bolgarom pri velenilah. Po odločitvi velesil bo sklep mladoturški odbor o vojski in miru. — Vodja Mladoturkov Ahmed Riza je izjavil, da mora postopanje Evrope imenovati zločinsko, vendar upa, da ne nastane vojna z Bolgarijo.

Vojna?

Carigrad, 7. oktobra. Politični položaj se je začel zadnje trenutke nevarno zapletati, ker nekatere velesile pritiskajo na Turčijo, naj napove vojno.

Združitev Krete z Grško.

London, 7. oktobra. Krečani so porabili razburilive dogodke na Balkanu ter proklamirali združitev otoka z Grško. Po celem otoku so se umestile grške oblasti in javni ter občinski uradi.

Dopisi.

Iz Logateca. Po dolgem primoranem odlasjanju smo vendar priredili v nedeljo, dne 4. t. m. veselico ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Niso nas begale razne ovire, hoteli smo započeti tudi ob določenem času častno končati. Veselo moramo izjaviti, da se je izvršila veselica neopričakovano dobro. Obisk je bil nenavadno lep. Videli smo poleg mnogobrojnih domačinov častno število udeležencev z Vrhnike, Rovt, Hotederšice, Planine in od drugod. To nas je navdušilo, da smo pozabili na vse težave, ki smo jih imeli s predpripravo. Posamezne točke sporeda je p. n. občinstvo burno aplaudiralo. Najbolj nas je pa razočarala solo-točka »Mornar« (pel je gospod učitelj Trost iz Dolenjega Logateca). G. Trost ima glas in zmogljivost, da bi si lahko kruh služil na glasbenem polju, ne pa kot trpin v ljudski šoli. — Pri enodejanki »Ženski jok« je uživalo p. n. občinstvo toliko zabavnega veselja, da je lahko gledalo s pravim zadovoljstvom na to veselico. Ni potreba hvaliti posameznih igralcev, ker so vsi izvrstno igrali. Skromna želja je le, da bi čisto priredili kako igro. — Srečanje se je pošteno obneslo. Najlepše je pač bilo še to, da sta svoja dobitka na dražbi prodala g. iur. Semrov (Hotederšica) in mizarjski mojster g. Fr. Jerina (Dolenji Logatec), kar je doneslo družbi nad 15 K. Obema srčna hvala, a drugič zopet tako! — Po sporedu ples, pri katerem sta igrala iz prijaznosti brata g. abit. Trost in gosp. učitelj Trost. Prostor za ples je bil kar omejen. Kdor je premalo plesal radi gneče, naj oprost, pogled na toliko udeležencev naj ga zadovolji. Pozno v noč se je sviral. Mladina gg. igralcem v imenu ženske podružnice za požrtvovalnost najlepša zahvala. — Višek vsega veselja je pač ta, da dobi družba sv. Cirila in Metoda okoli 330 K. To bo zopet majhen primopeček, da bomo lažje spletili trdnosti bič in podili sovraga s slovenske zemlje. Presrečna hvala vsem udeležencem, ki so pripomogli kakorkoli si bodi, da je veselica tako lepo uspela in prinesla mal dar domu na oltar. Ti mala Nuška pa nikoli ne zabij, da si dala družbi sv. Cirila in Metoda s prodajanjem šopkov toliko krone. Bodi vedno taka, pridobi si še druge tovarišice in nabirajte darov za našo prepotrebno Ciril-Metodovo družbo! Vsem prisrčni »Živio«!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. oktobra.

— Nemška kranjska hranilnica — dr. Eger. Kakor je znano, pohitel je tukajšnji odvetnik in načelnik »Nemškega ljudskega sveta za Kranjsko« ter najstrastnejši nemški nacionalist dr. Eger na Dunaj, da izposluje s lažjo in najgršimi denunciacijami glede isredov v Ljubljani

najstroške kasni od ministrstva oziroma ministrskega sveta. Z ozirom na napade in najpodejše psovnanja nemških listov po Avstriji bode gotovo vsakega zanimalo izvedeti, od česa se dopisniki teh listov redijo, da morejo s tako drznim delom napadati in blatiti Slovence. Oglejmo si najprvo dr. Egerja. Konstatujemo, da ta peščica ljubljanskih Nemcev in nemčurjev pač ne more še daleke ne vzdrževati njegove pisarne, kako še pisarno bratca dr. Wallentschaga. Dr. Egerja vzdržuje na površju edino le nemška kranjska hranilnica, ki ima tega največjega nacionalca za pravnega zastopnika. Ta je torej tisti, ki se redi od žuljev našega kneta s tem, da mu nemška kranjska hranilnica prepušča dolžnike in druge zadeve, da interjara zastale obresti itd., kar mu seveda donša mastne honorarje in s tem dohodke. Ker se danes jako rado poudarja, da kranjska nemška hranilnica ni nemško-nacionalna in da ne podpira vsega, kjer more nemštvu in nemčurstvu kaj koristiti, bode povedano, da imamo za to gotove dokaze v rokah. Nemška kranjska hranilnica je pač največja nemška trdnjava na jugu Avstrije. Iz nje črpa vse tukajšnje nemštvo in še več nemštvo svoje dohodke, da tako lahko dela konkurenco à la Krisper in Kastner in odjeda kruh domačinom. Znano nam je, da je ta zavod prava »Südmarka«, ki vzdržuje vse nemške »Schulvereinske šole« na Kranjskem ter plačuje učitelje njih iz svojega denarja, kakor n. pr. za Jesenice, Trzin, Ljubljano. Učitelji teh šol so seveda mastno plačani in zato tudi najhujši hajlovcu. V tej nemški hranilnici so sprejeti kot uradniki itak najstrastnejši nacionalci, izmed teh eden, ki ga je poslal kot izsolanega nemškutarja znani nemški nacionalist odvetnik Plachki iz Ptuj. Da ti poleg svojega uradnega opravila delajo najstrupeneje napram tistim, od katerih se redijo, je gotovo. Saj so ti uradniki upravitelji in zastopniki in odborovi člani nemških šol za Kranjsko in vseh nemških organizacij. Oglejmo si pa sedaj stanje te nemške hranilnice! Denar, ki je naložen v tem zavodu, je gotovo nas Slovenec, ki ga vlagamo pri tem zavodu ter s tem nehoti podpiramo ljubljansko nemčurško trgovstvo in obrtništvo, a poleg tega še redimo najbolj strupene gade in nemčurške politike na svojih prsih. Drugače niti ne bi vedeli, da eksistira v Ljubljani nemškutarstvo in nemštvo, ko bi ne bilo teh dobro plačanih agitatorjev. Začudenost se seveda hinavsko povprašuje po nemških časopisih, zakaj da so pobili šipe demonstranti temu denarnemu zavodu. Ti demonstranti so gotovo nemško takozvano Kranjsko hranilnico spoznali kot najstrupenejšo nemško gnezdo. Demonstracije seveda vsak spodoben in miren človek obsoja in bode take demonstracije napram tujim denarnim zavodom vedno obsojal. Krivice pa, ki jih dela ta zavod slovenskemu prebivalstvu in ki mu vzgaja največje hajlovcu, bode pa tudi vsak zaveden Slovenec obsojal, če bode pomislil, da je ta nemška hranilnica s 3/4 vsega slovenskega denarja založena. — Iz teh podatkov vsak pošten Slovenec ve, kaj je njegova njegova sveta narodna dolžnost in kaj mu je storiti, da v Ljubljani ne bomo izživani in prezirani od nemških privrancen in nemškutarjev, ampak da bomo z vsemi pravici in dolžnostmi priznani kot kulturni narod v Avstriji. Domači naši denarni zavodi bodo gotovo vsakemu ustregli popolnoma. Tu dobijo svoje lastne sinove, ki ti bodo ljubezljivo postregli v vsakem oziru in se torej ni treba Slovincem veliko premišljevat, kam bodo naložili svoj denar. — Ti naduti ljubljanski mažači, ki blatijo slovenski narod po obskurnih nacionalnih nemških časopisih, pa bodo v dveh desetletjih izginili iz Ljubljane. Dzimskega rodbine se bodo poigubile iz naše lepe Kranjske dežele, to pa vkljub rezervam nemške Kranjske hranilnice. Tu le še pribijemo, da bode takrat tudi dr. Eger & Comp. premišljevala v nemškem ljudskem svetu za Kranjsko, kje bodo polnili svoje mošnjčke. Takrat, ko se spomni naš trgovec, uradnik, obrtnik, kmet in delavec kaj je njegova sveta dolžnost kot Slovence, se bodo tudi rasmere pri ti »Nemški Kranjski hranilnici«, ki je danes klin nemškega mosta do Adrije, vsaj toliko pomenile, da se različni dr. Egri, Dzimskiji, dr. Binderji itd. ne bodo mogli zatekati tja in vleči lepe dobičke. Tudi hajlanje nemških učenk v zavodu »Irma Huth« bode ponehalo, ker ne bode denarja »Nemške Kranjske hranilnice«. V spomin pa še kličemo Slovincem zborovanje znane »Südmarka« v Beljaku, ko je tamonajši govornik rekel: Uničimo Slovence najprej na gospodarskem polju, potem itak ne bode več samostojnosti njih nam ne bode težko narodno uničiti in potujčiti. Namen nemške Kranjske hranilnice je ta,

kakor ga je označil omenjeni govornik na shodu. Zato bode geslo vsakemu svednemu Slovincu, da podpira domače slovenske hranilnice in posojilnice, ki so nekatere izmed teh vseh zastav davčne moči veliko varnejše, nego »Nemška Kranjska hranilnica«.

— Zapišimo si! V večerni izdaji »Tagespost«, šte. 252, z dne 12. m. m. je bil prijavljen pod naslovom: »Nach Pettau« dopis, v katerem se je hujskalo proti zborovalcem Ciril-Metodove družbe. O tem dopisu se je že itak govorilo, zato ni potreba nadeja razpravljati o njem. Ta večerni list je bil za zunanje naročnike pridejan jutranjemu listu »Tagespost« šte. 253 z dne 13. septembra t. l., to je nedeljskemu. Uvodnik tega lista nosi napis: »Agrargesetzgebung in Steiermark (zur Eröffnung des Landtages) vom Oberlandesgerichtspräsidenten Ritter v. Pittreich«. Gospod nadsodni predsednik je s tem podpisanim članom javno manifestiral, da je sotrudnik Slovincem skrajno sovražnega nemško-nacionalnega lista. Pittreich stanuje v Gradcu ter je dobil večerni list »Tagespost« že rano popoldne. On je tedaj moral čitati tudi poziv: »Nach Pettau!«. Da odpade glede njegove osebe najmanjši sum, da je on sotrudnik tega lista, bi bil moral svoj zgorajšnji članek preklicati, česar pa ni storil in s tem indirektno odobril pisavo tega lista. Ni čuda, da je kranjskim pristnim in Talmi-Nemcem zrastel greben, odkar je prišel na Kranjsko za deželnega predsednika g. Božidar Schwarz, kmalu za njim pa za nadsodnega predsednika najhujši naš nasprotnik g. vitez Pittreich, kateri je tokom par mesecev zbral okrog sebe najbolj zveste svoje somišljenike. Ni čuda tedaj, da so tudi že Kranjsko smatrali za zrelo jabolko, ki jim mora pasti v žrelo. Pa za enkrat se jim to ni posrečilo in posrečilo se jim tudi v bodoče ne bo, ako bomo vsi Slovenci ne glede na politične nianse složno in dosledno postopali v narodnih in narodno-gospodarskih vprašanjih. Istotako bode treba složno postopati v vseh personalnih zadevah. Naše ljudi na vsa mesta, kjer stanujejo Slovenci!

— Nemška gonja zoper Slovence. Na Dunaju je v številnih izvodih razširjen naslednji oklic: Deutsche Wiens! Erscheint in Massen zu der Sontag den 11. Oktober 1908 im Sophiensaal, 3., Marxergasse 13, punkt 10 Uhr vormittags, stattfindenden Protest-Versammlung anlässlich der Laibacher Vorfälle! Deutsches Eigentum wird von Slovenen bedroht! Das Leben unserer Volksgenossen ist in Gefahr! Deutsche Aufschriften werden am hellen Tage vor Augen der städt. Behörden gewaltsam entfernt! Wir wollen unserer gerechten Entrüstung über windische Frechheit und slavischen Uebermut lauten Ausdruck verleihen und die Versammlung soll alle Deutschen zum flammenden Proteste vereinigen. Der Obannstellvertreter der Südmark und Landtagsabgeordneter Heinrich Wastian, mehrere Abgeordnete und ein Redner aus Krain werden sprechen. Eintritt frei. Nur Deutsche haben Zutritt. — Gau Wien des Vereines Südmark. — Tako ščujejo na Dunaju. Če se pa ganeš v Ljubljani, ti zamaše usta ali pa te popadejo žandarji in te vlečejo v ječo.

— V zaporih c. kr. deželnega sodišča ljubljanskega se nahaja še vedno 17 oseb, ki so na sumu, da so se udeležile zadnjih demonstracij. Te osebe so Milan Makar, Ignacij Mravljec, Jakob Turzan, France Parkelj, Stanko Rekar, Andrej Javornik, Anton Podgoršek, Alojzij Cvelbar, Ernest Windischer, Stefan Kamenšek, Srečko Potnik, Ivan Kimovec, Ivan Orešek, Anton Drnovšek, Blaž Pirnat, Jošt Bajželj in Fran Štaut. Prošnji nekaterih za izpust iz rednega preiskovalnega zapora je sicer ugodila preiskovalna zbornica c. kr. deželnega sodišča ljubljanskega. Ker se je pa c. kr. državno pravništvo pritožilo zoper to odločbo posvetovalne zbornice, je c. kr. višje deželno sodišče v Gradcu odločilo, da imajo osumljeni še nadalje ostati v rednem preiskovalnem zaporu. S to odločbo c. kr. višjega deželnega sodišča graškega je izrečena zadnja beseda, ker proti njegovi odločbi po zakonu ni nobene nadaljne redne pritožbe. Želeti bi bilo, da bi se skoro vročile osumljenem obtožnice in da bi potem prišlo skoro tudi do glavnih razprav, da se tem potom prikrajša sptim osumljenem preiskovalni zapor.

— Ne dajmo se sleptiti od nemških trgovcev, če nam polije okrožnice z znanimi cenami. Kaj takega zamorejo storiti le trdke kakor Krisper, Trdina, ali Kastner. Poglejmo si v prvi vrsti trdke Krisper na glavnem trgu. Pred časom je omenjena zalo-

žila milo v prid družbe Sv. Cirila in Metoda — toda najslabše blago kar se ga dobi — samo zato da ima drago nam družbo Sv. Ciril in Metoda za reklamo. Dalje je hotel uvesti sukanec (Zwirn) v prid družbi Sv. Cirila in Metoda pa le zategadelj, ker se je sprla z veliko, bogato družbo »Harlander« iz Anglije, ki je le-ta prepovedala vsakomur, kdo bi kaj kupil za trdke Krisper, da bi sam prestrbovalec v tem slučaju tega blaga od omenjene družbe več ne dobil. Krisper je tedaj brez »Harlanderja« in ostane na vse večne čase brez nje. Trudi se na vse načine, viti odjemalce nazaj, ker so jeli valiti tega izostajati, a vse zaman. — Trdka Trdina razpošilje dopisnice z znanimi cenami, toda ne tako močno znižane, kot trdka Krisper in tudi ne tako »fabelhaft« znižane kot Miha Kastner. Vse je tako samo pesek v oči. Te okrožnice imajo edino namen, premostiti v zmozo spraviti slovenske odjemalce ter jih pripraviti do tega, da bi se dalje s slovenskimi žulji polnili nemške bisage.

— Mladore za ljubljanske Nemce so začeli pobirati po vseh nemških krajih in nekateri ljubljanski nemčurji se že veselo, kako si bodo z nafetanim denarjem pomagali. »Praktisch muss man sein«, pravi navadno gospodine Elbert, solastnik firme Kastner, ki je prišla tako daleč, da se ji javno očitajo dejanja goljufivega značaja.

— Sklep občinskega odbora na Dovjem z dne 27. septembra t. l. Občinski odbor slovenske občine Dovje izreka svoje najgloblje obžalovanje, da je avstrijsko vojaštvo v nedeljo, dne 20. septembra 1908 brez vsake potrebe streljalo na avstrijske državljane, s katerim činom je povzročilo prav po nedolžnem dve smrti in več težkih telesnih poškodb. Občinski odbor protestuje najodločnejše proti nepotrebnim rabi orožja, zahteva neizprosno kaznovanje vseh vojaških in civilnih krivcev, se izreka v imenu svojih občanov solidarne s slovenskim prebivalstvom bele Ljubljane in svečano izjavlja, da bodo vsi naši občani odslej neizprosno izvajali geslo: »Svoji k svojim!«

— Kamnagorica v nevarnosti. V nedeljo 4. oktobra opomni neki gost kamnagoriškega župana in gostilničarja Adolfa p. l. Kapusa, da je skrajni čas javne nemške napise in vasice odstraniti in da želi on kot odbornik to v prihodnji občinski seji predlagati. Župan Kapus kot znani nemčur je srdito ugovarjal na vse načine, da se to ne sme zahtevati, ker je nemščina edina naša opora, da je to naš uradni jezik in da se on s tem okrajnemu glavarju radovoljskemu hudo zameri, da je Slovenec ničla, da njegov sin, orožnik na Korškem, ne more do sarže oficirja, ker je Slovenec in s sploh da bi to bilo nasprotno dednim pravilom — seiner Ahnen — i. t. d. Ko si pa odbornik ne da odsvetovati, vstane župan jezo od mize ter bolesto potopi večji družbi popivajočih delavcev rekoč: Glejte, kako bi to bilo nevarno za našo vas, ki živi le od žebjarje. Ako mi nemške napise odstranim, potem vam fabrika na Savi, ki je tudi nemška, še železa ne bo dala več, kaj bi pa potem počeli! — Oj modra glavica tega župana. Sedaj šele vemo — ne zabijati za to sršenovo hajlovsko gnezdece, temveč da ta župan le nam Slovincem v prid povsod sili svoj blaženi — hajl! — kakor tudi samonemški napis na svojem bormem poštnem vozu, ki vozi čez pašnike do Podnarta — k. k. Post Steinhübel — tako večkratni občinski pečat — Gemeindevorsteher Steinhübel — i. dr. in da v naš prid z nami bourni Slovinci hoče nekako milostno le takrat govoriti, ako ni še kak hajlovec v bližini. Bog nas obvaruj te preteče, sedaj pa Kapusu dobro pojasnjene nesreče od strani nam toli dobrih Nemcev. Mogoče le dobimo Slovinci za svoj denar vendarle železo, če tudi se odstrani nebodigatreba — hajlovski napis. Priopominimo, da je Kapus oni župan, ki se je pred deželnozbornskimi volitvami ponosno hvalil, da njega dr. Šusteršič in Pogačnik zelo silita, da on ta mandat mesto Pogačnika prevzame (!) ker je zadnji preobložen z opravi, pa on se za enkrat še brani; in priopominimo tudi, da je Kapus oni župan, ki je Blejem vrtove za železnico meter po 50 vin. cenil, sedaj je pa on svoj slabi breg za domačo šolo, torej v odstranjeni Kamnagorici, oddal po 3 K meter, tako da dobi za mali prostorček, vreden kakih 400 K, kar 5000 K. — Res, dobronik Slovincov! Pomnimo!

— Lež je častljivo staro mesto. Meščani se ne razburijo nad vsako malenkostjo. Kar je bilo od nekaj običajno, to se jim sdi sveto. Vansko leto mora biti razobesenih toliko in toliko zastav določenega dne; in vsak popraša soseda, zakaj? Ta mu seveda

(Dalje v prilogi.)

Darila.

8. izkaz za spomenik in žrtve 30. septembra 1908. Dne 6. oktobra 1908 došli so podpisani blaginiki „Združenega narodnega odbora sledeči prispevki: Tvrda Feliks Urbanc v Ljubljani za spomenik in žrtve 300 K, županstvo občine Velike Lašče na Kranjskem za spomenik in žrtve (25 K občinska blagajna, 10 K blagajna vaškega odseka in 74-80 K nabralo županstvo potom okrožnice) 109-80 K, A. Klinar, deželni stavbeni svetnik v Ljubljani za spomenik in ponesrečence 10 K, tajnik Janko Ravnik nabral na izvanrednem obnem zboru „Slovenske čitalnice“ v Glinjah pri Borovljah na Koroškem za spomenik 25 K, 20 h, Po inicijativi Maksa Lavrenčiča nabrala zbirka v gostilni „Rojanskega konsumnega društva“ pri Trstu v podporo žrtvam 15 K, Gospodične Verbičeve 5 K in gospa Franja Debečeva 6 K iz mesta Kamnika za žrtve 11 K, Jožef Ambrožič, nadučitelj v Čatežu ob Savi zbirko Čatežanov (Terezina Zevnik 1 K, Martin Radaj 2 K, neimenovani 4 K in Ambrožič 3 K, Josip Verbič iz St. Janža na Doljenjskem nabral v družbi Sentjancev za žrtve 5-36 K, Fran Sterle upokojeni postajenačelnik v Ljubljani za spomenik in žrtve 4 K, dr. Milutin Zarnik, magist. svetnik v Ljubljani za spomenik in žrtve 10 K, Fran Milčinsky, c. kr. sodni tajnik v Ljubljani za ponesrečence 10 K, Matej Miklavčič, skladiščnik mestne elektrarne v Ljubljani za žrtve 5 K, Ivana Miklavčič, trgovka v Ljubljani za žrtve 2 K, Terezina Svetec, notarjeva soproga v Litiji nadaljni dar Slovev in Slovencev v Litiji za žrtve 4-50 K, upravništvo „Gorenjca“ v Kranju 50 K, katere sta darovala za ljubljanske žrtve Fani Polak in ing. dr. Jovo Simč v sled odklonitve od nasprotne strani napravljene ponudbe na spravo v neki častni zadevi. V gostilni Henrika Kosiča „Pri stari breskvi“ v Trstu, ulica Belvedere št. 17 nabrali gostje za žrtve 6-20 K. Skupaj 578-06 K. Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala! V Ljubljani dne 7. oktobra 1908. Dr. Alojzij Kokalj s. r. blagajnik

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Uboštvo in nevednost

sta glavni vzrok, da otroci tako pogosto umirajo. Zaradi tega se ne da povolj poudarjati, da je hranitev z otročjo moko „KUFKE“ in nje iznajdba pravi blagoslov za naše male potomce. „Kufke“ je cena v porabi, skrajno redilna in pomaga otrokom do popolnega razvoja in zadržuje hude želodčne in črevesne bolezni. „Dojenček“, jako poučna knjiga, se dobi brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufke, Dunaj I.

Se dobi povsod!

Kalodont

Neobhodno potrebno zobna Crema
zdrži zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katere okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.
2 steklenica z navodoma 1 krona.
Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.

Dož. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg nevozgrajenega Fran Jožefovega
lubl. mesta 75-04

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.
3002-26

Najboljše kozm. čistilo za zobe

Seydlin

Izdoluje:
O. Seydlin
Stritarjeva ulica 7.

Dober se povsod.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preiskoval Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnja in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In to je: „Seydlin“.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 200, Srednji letni tlak 756-1 mm

obdobje	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Noba
7	9. zv.	746.0	8.0	sl. zah.	jasno
8	7. zv.	746.2	12.2	sl. vzhod	megla
9	2. pop.	743.7	17.3	sl. vzh.	jasno

Srednja večerajša temperatura 8.2°, norm 11.9°, Padavina v 24 urah 0.0 mm

+

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je moja ljubljena, nepozabljena nečakinja, gospodična

Nežika Škavič

po kratki, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti v 24. letu starosti mirno zaspala v Gospodu.
Pogreb drage rajnice bode jutri, v petek, dne 9. oktobra, ob 2. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče sv. Križu. 3612
Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi sv. Petra.
Drago pokopnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.
V Ljubljani, 7. oktobra 1908.
Ivan Činkole.
Namesto vsakega posebnega naznanila.

Stara gostilna

dobro idoča, tik glavne ceste v trgu na Gorenjskem, se zaradi gospodarjeve bolezni odda takoj v najem. Posedstvo leži v lepem in prijaznem kraju, jako pripravo za oženjenega obrtnika in voznika. Zraven hiše je tudi gospodarsko poslopje s hlevom in staro kovačnico. 3597-1
Pojasnila v uprav. „Slovenskega Naroda“.

Največja zaloga
oblek, površnikov in zimskih sukenj za gospode, dečke in otroke po čudovito znižanih cenah!
Se vedno prihaja
sveža konfekcija
za dame in deklice v najmodernejši fazoni.

Dežni plašči

(pelerine) so cenejši!
2500 komadov
od 5 kron naprej.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Ivan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporočata svojo bogato zalogo

voznih koles.

106 36

Šivalni stroji
za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vozenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“

Trgovsko - obrtna zadruga v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
Zadružni prostori: Sodnijske ulice št. 3, v hiši dr. Pirca:

Sprejema: vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2%, rentni davek plača banka sama.
Sprejema: vloge na tekoči račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico.
Daje posojila: proti menici, na vrednostne papirje, na zadrugne deleže, na blago, na knjižne terjatve, na hipoteke.

Eskomptira trgovske menice.
Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča.
Izdaja nakaznice. 3415-5

Vsa pojasnila se dobiijo bodisi ustmeno ali pisмено v zadrugni pisarni.

Uradne ure vsak dan dopoldan od 9. do 12. ure, popoldan od 3. do 5. ure.

Podružnica v Splitu. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond K 200.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

1880 se

brivski pomočnik

starejši, dober delavec.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.
3610-1

Vila v Ljubljani

se zaradi razmer predaja jako ceno. Posredovalci dobe 20% provizije.
Vprašanja pod „M. V.“ na uprav. „Slov. Naroda“.
3616-1

Učenec

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom na debelo in drobno.
Viktor Škerl, Vodmat-Ljubljana.
3603-1

Izurjen 3613-1

stenograf

zmožen slov. in nemške stenografije, obenem dober strojepisec, se sprejme takoj v odvetniški pisarni dr. Krisper & dr. Tominec v Ljubljani.

Priporočamo cenjenemu občinstvu našo

bosansko čisto slivovico

ki jo kuhamo sami in to po 20-45% po vrlo primerni ceni. 3604-1
Jamčimo za čistost blaga, naročbe izvršujemo brzo in pošljemo na zahtevo vzorec zastoj in franko.
Braća Plavšići, Visoko, Bosna.

Jako dobro ohranjena

uniforma

sa enoletnega prostovoljca je na prodaj.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.
3575 2

Prosto stanovanje

en del vrta ter nekoliko plače dobi stranka, čigar žena bi opravljala majhno gostilno. 3601
Poizve se na Karlovski cesti 8.

Lepa

meblirana soba

s posebnim vvhodom se takoj odda.
Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.
3607-1

Radi preselitve se cenó prodaja v Vižmarjih št. 61 z gospodarskim poslopjem in velikim ograjenim vrtom, priprava za vsako obrt. 3507-4
Pojasnila daje posestnik ravnotam.

2 kleparska pomočnika

sprejme takoj Simon Negro, kleparski mojster v Cerknici, podružnica v Postojni. 3559-4

Stanovanje

v bližini mesta, s 4 sobami in pritlikinami, se vzame takoj v najem.
Lega, cena najemnine itd. le pisмено pod naslovom: Franc Jenko, Ljubljana, Kongresni trg št. 16. 3605-1

O. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., žič. Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Prago.

7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-08 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-48 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-38 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sav. ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano juž. žel.

6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic, Tržiča.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenic.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic, Tržiča.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sav. ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednje-evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu

Železna blagajna

v jako dobrem stanju se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji pri Antonu Lampetu, posestniku v Črnom vrhu nad Idrijo. 3403-5

Močnega

učenca

sprejme s 1 novembrom Jakob Malenšek, ključavničarski mojster v Bohinjski Bistrici. 3591-2

Mesto

blagajničarke

želi premeniti službojoča gospodična.
Ponudbe pod „blagajničarka“ na uprav. „Slov. Naroda“.
3598-2

Učence

2 kolarska in 3 kovaške sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Franc Stare, izdelovatelj vozov v Kamniku. 3496-6

Kontoristinja

z večletnim dobrim izpričevalom želi premeniti službo v kako trgovsko ali notarsko pisarno. 3577-2
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Več dobrih

pomočnikov

sprejme v trajno delo Jos. Rojina, krojaški mojster v Šelenburgovih ulicah št. 5. 3556-3

Lepa hiša

pripravna za obrtnike, z delavnicami, skladišči, velikim vrtom itd., tik juž. kolodvora v Mariboru, se takoj prodaja. 3525-2
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Zaboje

že rabljene, v vsaki velikosti in množini, kupi J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji, kamor naj se stavijo ponudbe. 3382-4

910 G1

Vinski mošt

sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek

tvrdke **Br. Novakovič**

se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Na svetovni razstavi v St. Louis 1904
najvišja odlika „Grand Prix“

Globus
čistilni ekstrakt
čisti boljše kakor
vsako drugo kovinsko čistilo

1190-4

Delikatesna trgovina

M. RAVTAR, LJUBLJANA

Jurčičev trg št. 3.

priljubljen svojo veliko, vedno svežo zalogo delikates, kakor:
gnjati, raznih tuzemskih in inozemskih klobas, sira, rib,
peciva itd. Raznovrstna namizna in desertna vina, likerje
in vedno sveže pivo.

Pivnica. 546-2 Zajtrkovalnica.

Modna trgovina J. KOSTEVC

Ljubljana : Sv. Petra cesta št. 4 : Ljubljana

Vljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem izdatno povečal svojo manufakturno trgovino pod zgorajšnjo tvrdko na istem prostoru ter tudi popolnil svojo zalogo z najnovejšim blagom, kar mi jamči, da bodem v bodoče svojim čast. odjemalcem še točneje zamogel postreči.

Opiraje se na svojo dosedanja solidnost in točnost, se nadejam in prosim iste blagonaklonjenosti, katero opravičiti se bodem vestno potrudil.

Z odličnim spoštovanjem

3315-4 **J. Kostevc.**

Pozor! Priporočam slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobni spomenikov

iz vsakovrstnega trpežnega marmorja in granita.
Zaradi prenapolnjene zaloge prodajam sedaj

30% ceneje nego doslej

in sicer

nagrobne spomenike od 10 K naprej
cementne nagrobne okvire več vrst od 5 K naprej.

Pri vseh delih jamčim za popolno trpežnost.

Prevezam tudi naročila slik za spomenike po jako nizkih cenah.
S spoštovanjem 3355-8

FR. KUNOVAR
poleg novega pokopališča pri Sv. Križu v Ljubljani.

Slavnemu ljubljanskemu in zunanjemu občinstvu priporočam

restavracijo G. Anrovih dedičev

V Wolfvih ulicah v Ljubljani.

Dolgoletna gostilniška praksa — bil sem med drugim tudi 10 let poslovodja restavracije hotela pri Maliču — je porok za to, da bom vodil restavracijo v vsakem oziru najboljše in v popolno zadovoljstvo p. n. občinstva.

Točil bom priznani izborni **Aurovo pivo** in samo pristna različna vina, ki sem jih sam osebno nakupil.

Prevezam tudi **abonement na kosilo in večerje** ter bom tudi sicer vsekdar imel na razpolago okusna topla in mrzla jedila — vse po nizkih cenah.

Za obilen obisk se priporoča

Matija Pikel
restavrater.

3611

Lično, majhno obliko

voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1908 do 1. maja 1909 je izdal ter prodaja
Fr. Iglič, Mostni trg št. 11. 3590-2

Učenca

za pekarijo 3552-3
sprejme Juri Ravnik na Bledu.

Išče se

ženska

kot gospodinja, stara 30—40 let, večja kuhanja za delavce. Plača po dogovoru.

Pismene ponudbe pod „Gospodinja“ poste restante, Begunje pri Lescah. 3586-2

Slovenski obrtnik!

rabi 500 K posejila za razširjenje obrti. Prosi, kdor bi bil tako dober ter dal to posojilo proti odplačevanju v mesečnih obrokih, ali jamčil za to.

Ponudbe pod „Svoji k svojim“ hitro! na upravnistvo „Slov. Narod“ 3589-2

Obrtno pomožno društvo
Židovske ulice št. 8
sprejema
vloge
ter jih obravnava od dne vloženja do dne odločitve. — Obrtni 43/4

Vinska

trgatev

se vrši

v gostilni „BALIJA“
v Rožni dolini
v nedeljo, 11. t. m.
Začetek ob 3. popoldne.

Pripomniti je, da se toči v gostilni Balijski pristno domače slovensko pivo. 3609-1

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8
priporoča v lastni živalnici izdelano

perilo

za otroke, gospe in gospode.

Za izdelovanje perila doma priporoča svojo bogato zalogo platna in žitona v vseh širinah in kakovostih, švicarsko vozenje, prste in prtiče, brisalke itd. 3317-7

Kakor znano le dobro blago in zelo zanesljive cene.

Naročila za venkaj točno in zanesljivo.

Za krasno knjigo,
Gregorčičeve Poezije,
katero je ravnokar izdala Mohorjeva družba, sem priredil

elegantne platnice
za nizko ceno 60 v., s pošto 70 vin.

Priporočam se za vsakovrstna knjigovodska in galanterijska dela.

iv. Bonac, Ljubljana. 3544-3

JAKOB ŠIMENC

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Građišče št. 14 in Simon Gregorčičeve ulice št. 3

priporoča slovenskemu občinstvu svojo

veliko zalogo cvetlic in rastlin, palm l. t. d.

Jzdelujem tudi lepe vence in šopke in sploh vsa v to stroko spadajoča
:: dela :: Vnanja naročila točno in solidno :: Cene nizke. ::

Brzobjavna naročila pod naslovom: 3504-3

Jakob Šimenc, Ljubljana.

Slovenska trgovina!

„Pri solncu“ **Katinka Widmayer** v mestni palači.

Priporočam veliko zalogo ravno došlih

damskih klobukov najnovejše mode. 3451-4

Nadalje raznovrstnega blaga:
rokavice, nogavice, kravate, bluže, krila, otroške oblekice, čepice, pasovi, moderci, predpasniki, velika izbira belega perila za dame, gospode in otroke.

Vsa oprava za no-orojenčke.

Največja zaloga umetnih cvetlic, venčkov in šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi.

Vezanje cvetlic točno po naročilu.

Za kupcevalce na deželo najnižje cene.

Nizke cene!

Preselitev.

FRANK SAKSER Co.

in „GLAS NARODA“

se nahaja od sedaj naprej 3581-2

v lastni hiši 82 Cortlandt St. New York.

To je tik Pennsylvanija železnice, postaja Cortlandt St. Station ali dober blok od Baltimore & Ohio železnice.

Drože! Kvas!

Pozor! Svoji k svojim!

Priporočam se slovenskemu občinstvu, pekarskim mojstrom in trgovcem, naj kupujejo in naročajo edino 3520-2

Ciril-Metodove drože

najboljše kakovosti in po nizki ceni. Nobeden gg. pekrov in trgovcev naj bi ne ostal odslej brez tega blaga, ki se prodaja naši potrebni šolski družbi v korist.

Naročajte vsi žitne drože edinole od domačega narodnega izdelovalca

Maksa Zalokerja v Ljubljani
v lastni hiši, Kladezne ulice št. 17. Rečne ulice št. 5.
Ta izdelek prodaja samo on v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Največja

pralnica in svetlolikalnica

na Kranjskem

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in gračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

:: Cene so znižane in nižje kot drugod. ::

Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne v 4 dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

3316-4 **A. Šarc.**

Morebitne reklamacije naravnost meni.